

צו: מי שהיה פרק תשיעי פסחים

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

16 יומא דף סה. תמורה דף
כה. [ע"ש סד. ממות פ.].
2) תמורה דף טו. [וריות
ו. 1]. 3) נמשנה שמשניות
למי' מיתת גלגלים ועי'
מריט ועד דגס פוס'
ממזים ע. ד"ה מי העמיקו
הניסא ויבא צמיו שלמים
וכן נממזות פ. ד"ה מי.
ד [לעיל 15].

רבינו חננאל

ואמרין בר' אושעיא דאמר
בתמורה פ"ד המפריש
שתי חטאות לאחיות
והתכפר כאחת מהן שניה
רועה. ואילו בפסח כי האי
גונא קרב שלמים. ודחינן
שמואל בר' שמשון סבירא
ליה. דאמר הא גמי כיון
שנתכפרו העולות ממה.
דתייא ר' שמעון אומר אף
שכפרו בעליו [ושעריה]
[ושעריה] שנתן יהו' מתות.
ותנן גמי ר' שמעון אומר
המש חטאות ממות. אי
הכי הא דתני שמואל
כל שבחטאת רועה בפסח
גמי רועה הא ר' שמעון
לית ליה רועה כלל. אלא
לעולם שמואל בר' סבירא
ליה. ובאבדורין אמר. אבל
בדחיין לא אמר. ופסח
שאבר ונמצא קודם חצות
לאו אבוד הוא. כדרכא
דאמר אבודת לילה לא
רפה אבודת אלא רועה
לרבי היכי שיתכח לה.
ושניין אלא לישמואל לא
אמרין כל שבחטאת רועה
כפסח גמי רועה אלא חוד
קאמר כל שבחטאת מה
כפסח קרב שלמים. ומאי
אתא לאשמעין לאפיקי
מדר' יוחנן דאמר אין
לך פסח שקרב שלמים
אלא שנמצא אחר שחיטה.
אלמא שחיטה קבעה.
הכלל דשמואל סבר חצות
קבע. וז' דקדוקה של
שמועה זו ועיניה ברוך
פסוטיין.
בתנ"י המפריש נקבה
לפסחו בר'.

לאחריות. שאם תאמר האחת יביא חכירתה. והכא איכא ללקטוי הא
לאו אבודת היא אללא דקא מומיב ליה קושיא אחרימי: ה"ג וסא אלו
כפסח כי האי גוונא קרב שלמים. דהיינו מותר הפסח גמור שהרי
לכן הופרש ואין כאן דחוי: אלא. לא תיבעי רועה בחטאת היכא
משכחת לה דשמואל כ"ר"ש ס"ל דאמר

במסכת תמורה חמש חטאות ממות
המזכרות למיתה ממות הן בכל ענינים
שאתה מולא וחסא' שמיפרו בעליה מתה
בכל שהיא זין שנמצאת קודם כפרה זין
שנמצאת לאחר כפרה זין שהפריש ליה
לאחריות ממה הנותרת: וסא רועה לר'
שמעון ליה ליה. ומאי היא דקאמר שמואל
כל שנתחטא רועה: שמואל גמי חוד
קאמר כל שנתחטא מה. דהיינו
כיפרו בעליה מ"מ כפסח קרב שלמים
ומו לא אמר מידי ועל כרחין כיון
דכל אבודין כפסח קריבין שלמים
ושמואל חוד קאמר מוקמי' לה כ"ר"ש
דאי כ"י או כרבנן דלית ליה רועה
בחטאת מאי קימנא קא נקטו שמואל
למיימר חוד כל שנתחטא ממה כפסח
קרב שלמים הלל אף הרועה בחטאת
קריבא שלמים כפסח אכל השתא
דס"ל כ"ר"ש היו קימנן שלם דלוי לך
אבוד בחטאת שאינו מת ואין לך
אבוד כפסח שאינו קרב: ומאי קא
משמע לך. שמואל כיון דכל אבודין
בחטאת מתין ואתא שמואל למיימר כל
אבודין כפסח קריבין שלמים ממתין
היא הפסח שנמצא אחר שחיטה
ומתמזנין לה לעיל אחר זמן שחיטה
יקרב אלמא קסבר האבוד בחטאת
אחר שחיטה: ומאי קאמר ר' יוחנן. דפליגי
עליה ואמר אין הפסח קרב שלמים
אלא שנמצא אחר שחיטה: אכל נמצא

קודם שחיטה. ואע"ג דאבוד היה בחטאת רועה דשחיטת השניה
קבעה ליה לקמא דחוי: קא משמע לך. שמואל דאמר כל שנתחטא
ממה וכו' שמעון דאמר אבודת בשעת הפרשה ממה ושמשניין שמואל
אבוד בשעת הפרשה ובחטאת שהוא נקרא אבוד אפי' נמצא קודם
שחיטה קרב שלמים דחזות הוא דקבעיה דחוי והשתא אע"ג
דחוקימנא לשמואל חוד קאמר ליה לאוקומא כל שנתחטא ממה אמנו
לה בעליה דהא כל ממו בעליה ממות ואלו פסח ממו בעליו אחר
חזות רועה וקבעיה חזות. וליכא למיימר דקביר' ליה שמואל חזות
לא קבעה דהא ר' יוחנן צר פלוגמיה הא סברא אית ליה הלך על
דחוקין באבודין מוקמיין ליה ועוד דר' יוחנן צר פלוגמיה אלא אבודין
פליגי דקאמר מנאל: הכי גרסינן לישנא אחרינא ואלו כפסח היכא
דאבד ונמצא אחר חזות קודם שחיטה קרב שלמים. ועליל קא מיהדר
והרי אבודת בשעת הפרשה לרבנן וכו' ואלו כפסח האבוד בחטאת
הפריש אחר תחמו ונמצא זה אחר חזות קרב שלמים כר' יורא
ואע"ג דאבוד היה בשעת הפרשה: ומשני בלישנא אחרינא שמואל
כרבה סבירא ליה. דאמרין קודם שחיטה שנינו שהנמצא קודם שחיטה
רועה כפסח כרבנן בחטאת: ופריבין וסא מדאמר ר' יוחנן עלה אין
הפסח קרב שלמים אלא שנמצא אחר שחיטה. מכלל דשמואל אמר
אפילו נמצא קודם שחיטה קרב שלמים דלאו שחיטה קבעה אלא חזות
קבעה וזה כיון דבחטאת אבוד היה קרב שלמים אלמא לשמואל אבוד
בשעת הפרשה אע"פ שהיה בשעת כפרה קרב שלמים: אלא
שמואל כר' סבירא ליה. דלעיל עד קא משמע לך חזות קבע:
בתנ"י או זכר בן שתי שנים. דאינו ראוי לפסח: ירעה עד שיפסח
ויביא דמיו שלמים. דקבעיה הפרשה אע"פ שמעיקרו דחוי הוא
הרי הוא כקובע שנמצא שאין הוא עצמו קרב שלמים אלא דמיו:

המפריש
כריש ולד חטאת (תמורה דף פא.) בתנ"י באבדה זין כיפרו הבעלים ללא
המפריש נקבה אפסחו בר' ויביא ברביה שפטים. אומר ר"מ דהא דקאמי ויביא דמיה שלמים היינו שנשמירה אחר הפסח כמו כולה
צנא לעליל אכל קודם הפסח יביא דמיה פסח וכן מחלק בהדיא בבבביתא בתמורה באלו קדשים (דף ע"ג):

ויביא ברביה שפטים. אכל היא עצמה אינה קריבה שלמים דש דחוי דמיים כדאמר בגמרא שמתחלה לא הוקדשה ליקרב היא
עצמה ואי"מ ומכרנה כמות שהיא בלא מוס כיון שמעולס לא נתקדשה קדושת הגוף ואור"י דלא מיבעיא מקדיש נקבה לפסחו
דפסח קרב שלמים אחר הפסח והיא ראויה לשלמים אם תחלה הוקדשה לכן אלא אפי' מקדיש נקבה לאשמו אחר באלו קדשים
(סו:): מרעה עד שתפסח ומימכר ויביא אשם ואפילו רבי שמעון דאמר התם תימכר שלא במוס מלי מודה הכא דפרישית:
שמע

בדרבי אושעיא דאמר הפריש שתי חטאות לאחיות כו'. מה
שפרש"י דהוה מני ללקטוי והא לא אבוד הוא אללא
דלקש' קושיא אחרימי לא נהירא דלוי זה סוגיית הגמרא דלמאי
דפרין שמואל רועה באבדה היכי משכחת לה לא משני מידי במאי
דקאמר כר' אושעיא ונראה לר"י

דרבי אושעיא דקאמר השניה מרעה
בכל ענין קאמר ואפי' אבדה אחר כך
דלא דמיא לשאר אבודין דמתין לרבי
דשאר אבודין תחלת הפרשתן להקריבה
וכשאלו נדמו מהקריבה ונדון הוא
שימותו אכל מפרש צ' חטאות
לאחריות דתחלת הפרשתן לדחוי כמו
שרועה בלא אבדה הכי גמי באבדה
אי גמי איכא למיימר דאפילו לא אבדה
חשיב כאבדה והואל וכשמפרישה לא
חזיא להקריבה חשיב לה אבדה ולא
דמיא לאבדות לילה דהתם לא נדמה
בשעה הראוי' להקריבה והוי כאלו כל
שעה ראוי' להקריבה אכל הכא איכא
מזל דלוי דלא קריבה:

הפריש שתי חטאות לאחיות.
קשה לרבי"א היכי דמי
אי דאמר הרי זו חטאת וחור ואמר
הרי זו חטאת אין קדושה חל על
השניה דאין אדם מביא שתי חטאות
על הטו אחד ואי דאמר הרי אלו
בהמות חטאות האמר רבה דמי
שהולאוהו (עירובין ד' ג.) כל שאינו מה
אחר זה אפי' צנת אחת אינו ואפי' אחת
מהן לא קדשה וע"כ אית לן למיימר
בגון שאמר אחת מהן תהא חטאת
והאחרת לאחיות וקשה לן בשלא
נאבדה החטאת אחת אמאי שני' תרע'
והא לא הוקדשה אלא לאחיות
החטאת דהיינו אס תאבד אכל אס
לא באבדה לא נתקדשה ונראה לר"י
דרועה: אלא שמואל בר' שמשון סביר'
מאי קימנא דנקיט שמואל הלל אף
הרועה בחטאת כפסח קריבה
שלמים ולא נהירא לר"י דמאי קאמר
הא באבדה לא משכחת לרבי
דרועה דבהפריש שתי חטאות לאחיות פירש
רש"י גופיה דלאו אבוד הוא ומהו
לפירוש ר"י דפירש דר' אושעיא מיירי
אפי' באבדה אפי' שפיר ונראה לר"י דכר'
שמעון גמי לא מתוקם אלא באבודין דאס
לא כן מיקשי דנאבד קודם חזות ונמצא
חזות כפסח רועה ואבדות לילה דלאו
אבדה (היא) כפסח קודם חזות ממה
לרבי שמעון ואע"ג דלרבי שמעון אית
ליה לקמן (ד' גה.) צעלי חיים אינן
דחויין וסבירא ליה כפסח אחר חזות
קרב שלמים אע"פ שנמצא שמואל לא
קסבר לה בזה כר' שמעון ורש"י מפרש
דהא דשניין כי קאמר שמואל באבודין
דחויין לא אמר שנייה דחיקא הוא והשתא
דמשני סבר לה כרבי שמעון מתוך
מילתיה דשמואל כמשמעות הראשון
דמיירי זין באבודין זין דחויין והשתא
לא מני שמואל סבר כרבי דאס כן קושיא
חטאת שעברה שנתה והפריש שתי
חטאות לאחיות דלרבי לאו למיתה
אזלי ובפסח קריבה שלמים הלך מוקי
לה כרבי שמעון דאמר בכל חמש
חטאות דלמיתה אזלי בכל ענין ואילו
כפסח קריב שלמים ואע"ג דנאבד
נמצא חזות ונמצא קודם חזות כפסח
רועה לשמואל דהא קמי' לה צנדיה
במתני' מיהו חד צד באבד קרב שלמים
בגון נמצא אחר חזות וה"ק בכל ענין
שנתחטא ממה איכא לך דכפסח קרב
שלמים וקא משמע לך לאפוקי מדרבי
יוחנן דבע"א לא הוה קמשמע לך מידי
דבענינים אחרים מיתנה או במשנה
או בצרייתא דקרב שלמים ואין ר"י יודע
מנא ליה לגמרא דלר' שמעון חמש
חטאות ממות ועל חטאת תמורת
חטאת כו' ולא מפליגי דמפליגי ענין
וש דקדק מדקתני בפרק שני דתמורה
(דף טו.) רבי שמעון אומר חמש חטאות ממות
ולד חטאת (תמורה דף פא.) בתנ"י באבדה זין כיפרו הבעלים ללא המפריש נקבה אפסחו בר' ויביא ברביה שפטים. אומר ר"מ דהא דקאמי ויביא דמיה שלמים היינו שנשמירה אחר הפסח כמו כולה צנא לעליל אכל קודם הפסח יביא דמיה פסח וכן מחלק בהדיא בבבביתא בתמורה באלו קדשים (דף ע"ג):

ויביא ברביה שפטים. אכל היא עצמה אינה קריבה שלמים דש דחוי דמיים כדאמר בגמרא שמתחלה לא הוקדשה ליקרב היא
עצמה ואי"מ ומכרנה כמות שהיא בלא מוס כיון שמעולס לא נתקדשה קדושת הגוף ואור"י דלא מיבעיא מקדיש נקבה לפסחו
דפסח קרב שלמים אחר הפסח והיא ראויה לשלמים אם תחלה הוקדשה לכן אלא אפי' מקדיש נקבה לאשמו אחר באלו קדשים
(סו:): מרעה עד שתפסח ומימכר ויביא אשם ואפילו רבי שמעון דאמר התם תימכר שלא במוס מלי מודה הכא דפרישית:
שמע

המפריש
כריש ולד חטאת (תמורה דף פא.) בתנ"י באבדה זין כיפרו הבעלים ללא המפריש נקבה אפסחו בר' ויביא ברביה שפטים. אומר ר"מ דהא דקאמי ויביא דמיה שלמים היינו שנשמירה אחר הפסח כמו כולה צנא לעליל אכל קודם הפסח יביא דמיה פסח וכן מחלק בהדיא בבבביתא בתמורה באלו קדשים (דף ע"ג):

ויביא ברביה שפטים. אכל היא עצמה אינה קריבה שלמים דש דחוי דמיים כדאמר בגמרא שמתחלה לא הוקדשה ליקרב היא
עצמה ואי"מ ומכרנה כמות שהיא בלא מוס כיון שמעולס לא נתקדשה קדושת הגוף ואור"י דלא מיבעיא מקדיש נקבה לפסחו
דפסח קרב שלמים אחר הפסח והיא ראויה לשלמים אם תחלה הוקדשה לכן אלא אפי' מקדיש נקבה לאשמו אחר באלו קדשים
(סו:): מרעה עד שתפסח ומימכר ויביא אשם ואפילו רבי שמעון דאמר התם תימכר שלא במוס מלי מודה הכא דפרישית:
שמע